



Brussel, 5 juni 2026
(OR. en)

10177/26

Interinstitutioneel dossier:
2026/0141 (NLE)

AELE 41
MI 590
N 41
FL 19
ISL 24
ESPACE 95

BEGELEIDENDE NOTA

van:	de secretaris-generaal van de Europese Commissie, ondertekend door mevrouw Martine DEPREZ, directeur
ingekomen:	2 juni 2026
aan:	mevrouw Thérèse BLANCHET, secretaris-generaal van de Raad van de Europese Unie
nr. Comdoc.:	COM(2026) 272 final
Betreft:	Voorstel voor een BESLUIT VAN DE RAAD betreffende het namens de Europese Unie in het Gemengd Comité van de EER in te nemen standpunt over een wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden (GOVSATCOM en beveiligde connectiviteit)

De delegaties vinden hierbij document COM(2026) 272 final.

Bijlage: COM(2026) 272 final



Brussel, 5.6.2026
COM(2026) 272 final

2026/0141 (NLE)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in het Gemengd Comité van de EER in te nemen standpunt over een wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden

(GOVSATCOM en beveiligde connectiviteit)

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ONDERWERP VAN HET VOORSTEL

Dit voorstel betreft het besluit tot vaststelling van het namens de Unie in het Gemengd Comité van de EER in te nemen standpunt in verband met de beoogde vaststelling van het besluit van het Gemengd Comité van de EER tot wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden.

2. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

2.1. De EER-overeenkomst

De Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (hierna “de EER-overeenkomst” genoemd) waarborgt gelijke rechten en verplichtingen binnen de interne markt voor burgers en marktdeelnemers in de EER. De EER-overeenkomst voorziet in de opname erin van EU-wetgeving met betrekking tot de vier vrijheden in de 30 EER-staten, bestaande uit de EU-lidstaten, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein. Daarnaast heeft de EER-overeenkomst betrekking op samenwerking op andere belangrijke gebieden, zoals onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, sociaal beleid, milieu, consumentenbescherming, toerisme en cultuur, gezamenlijk aangeduid als “flankerend en horizontaal” beleid. De EER-overeenkomst is op 1 januari 1994 in werking getreden. De Europese Unie is samen met haar lidstaten partij bij de EER-overeenkomst.

2.2. Het Gemengd Comité van de EER

Het Gemengd Comité van de EER is verantwoordelijk voor het beheer van de EER-overeenkomst. Het is een forum voor het uitwisselen van standpunten in verband met de werking van de EER-overeenkomst. Zijn besluiten worden bij consensus genomen en zijn bindend voor de partijen. Het Secretariaat-generaal van de Europese Commissie is verantwoordelijk voor de coördinatie van EER-aangelegenheden aan EU-zijde.

2.3. De beoogde handeling van het Gemengd Comité van de EER

Het Gemengd Comité van de EER zal naar verwachting het besluit van het Gemengd Comité van de EER tot wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden (hierna “de beoogde handeling” genoemd) vaststellen.

De beoogde handeling heeft tot doel de door de partijen bij de EER-overeenkomst in Besluit nr. 319/2021 van het Gemengd Comité van de EER van 29 oktober 2021 overeengekomen samenwerking uit te breiden tot het onderdeel satellietcommunicatie voor de overheid (GOVSATCOM) van het ruimtevaartprogramma van de Unie dat is vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/696 van het Europees Parlement en de Raad, en de samenwerking tussen de partijen bij de EER-overeenkomst uit te breiden tot Verordening (EU) 2023/588 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (beveiligde connectiviteit)¹.

Overeenkomstig het begrotingsbeleid van de EU kan slechts worden deelgenomen aan een EU-activiteit nadat de desbetreffende financiële bijdrage is betaald. De betaling kan evenwel

¹ Verordening (EU) 2023/588 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2023 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (PB L 79 van 17.3.2023, blz. 1).

slechts plaatsvinden nadat dit ontwerpbesluit van de Raad is goedgekeurd en de hieruit voortvloeiende, door de Europese Commissie opgestelde afroeping van de bedragen door de EER-EVA-staten is ontvangen.

De beoogde handeling zal voor de partijen bindend zijn overeenkomstig de artikelen 103 en 104 van de EER-overeenkomst.

3. NAMENS DE UNIE IN TE NEMEN STANDPUNT

De Commissie legt het bijgaande ontwerpbesluit van het Gemengd Comité van de EER voor aan de Raad met het oog op vaststelling van het standpunt van de Unie. Dit standpunt moet na vaststelling zo spoedig mogelijk in het Gemengd Comité van de EER worden uiteengezet.

Het bijgaande ontwerpbesluit van het Gemengd Comité van de EER breidt de deelnamerechten van de EER-EVA-staten die door de partijen bij de EER-overeenkomst in Besluit nr. 319/2021 van het Gemengd Comité van de EER van 29 oktober 2021 zijn overeengekomen, uit tot het onderdeel satellietcommunicatie voor de overheid (GOVSATCOM) van het ruimtevaartprogramma van de Unie, en introduceert participatierechten voor de EER-EVA-staten in het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027, wat verder gaat dan wat als louter technische aanpassingen in de zin van Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad kan worden beschouwd². Het standpunt van de Unie dient derhalve door de Raad te worden vastgesteld.

De EER-EVA-staten moeten ook financieel bijdragen aan de bovengenoemde activiteiten.

Het bijgaande ontwerpbesluit van het Gemengd Comité van de EER is een herziene versie van het voorstel dat op 3 februari 2025 door de Commissie werd gepresenteerd en op 11 maart 2025 door de Raad werd aangenomen als standpunt van de Unie, met het oog op goedkeuring tijdens de vergadering van het Gemengd Comité van de EER op 14 maart 2025.

Voorafgaand aan die vergadering schraptten de EER-EVA-staten dit besluit van de lijst van goed te keuren besluiten omdat zij wilden wachten op de afronding van onderhandelingen over hiermee samenhangende specifieke overeenkomsten als bedoeld in artikel 7, lid 2, van Verordening (EU) 2021/696 en artikel 39, lid 1, van Verordening (EU) 2023/588.

Nu deze onderhandelingen zijn afgerond, zijn de EER-EVA-staten bereid het besluit van het Gemengd Comité van de EER goed te keuren. Het besluit moest worden herzien om de gegevens over vastleggingen, betalingen, tranches en toepasselijke jaren te actualiseren.

4. RECHTSGRONDSLAG

4.1. Procedurele rechtsgrondslag

4.1.1. Beginselen

Artikel 218, lid 9, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) voorziet in de vaststelling van besluiten tot bepaling van de “standpunten die namens de Unie worden ingenomen in een krachtens een overeenkomst opgericht lichaam, wanneer dit lichaam handelingen met rechtsgevolgen vaststelt, met uitzondering van handelingen tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de overeenkomst”.

Het begrip “handelingen met rechtsgevolgen” omvat tevens handelingen die rechtsgevolgen hebben uit hoofde van de op het betrokken lichaam toepasselijke volkenrechtelijke

² Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad van 28 november 1994 houdende bepaalde wijzen van toepassing van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte (PB L 305 van 30.11.1994, blz. 6).

bepalingen. Onder dit begrip vallen tevens instrumenten die volkenrechtelijk niet bindend zijn, maar die “beslissende invloed [kunnen hebben] op de inhoud van de regelgeving die de wetgever van de Unie vaststelt”³.

4.1.2. Toepassing op het onderhavige geval

Het Gemengd Comité van de EER is een lichaam dat is opgericht krachtens een overeenkomst, namelijk de EER-overeenkomst. De door het Gemengd Comité van de EER vast te stellen handeling is een handeling met rechtsgevolgen. De beoogde handeling zal overeenkomstig de artikelen 103 en 104 van de EER-overeenkomst volkenrechtelijk bindend zijn.

De beoogde handeling strekt niet tot aanvulling of wijziging van het institutionele kader van de EER-overeenkomst. De procedurele rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 218, lid 9, VWEU, in samenhang met artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad.

4.2. Materiële rechtsgrondslag

4.2.1. Beginselen

De materiële rechtsgrondslag voor een overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU, in samenhang met artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad, vast te stellen besluit wordt in de eerste plaats bepaald door de materiële rechtsgrondslag van de in de EER-overeenkomst op te nemen EU-rechtshandelingen.

Wanneer de beoogde handeling een tweeledige doelstelling heeft of bestaat uit twee componenten, waarvan er een kan worden gezien als hoofddoelstelling of hoofdcomponent, terwijl de andere doelstelling of de andere component slechts ondergeschikt is, moet het overeenkomstig artikel 218, lid 9, VWEU vast te stellen besluit op één materiële rechtsgrondslag worden gebaseerd, namelijk die welke vereist is voor de hoofddoelstelling of de hoofdcomponent dan wel de belangrijkste doelstelling of component.

4.2.2. Toepassing op het onderhavige geval

Aangezien het besluit van het Gemengd Comité de deelnamerechten van de EER-EVA-staten waarover de partijen bij de EER-overeenkomst bij Besluit nr. 319/2021 van het Gemengd Comité van de EER van 29 oktober 2021 overeenstemming hebben bereikt, uitbreidt tot het onderdeel satellietcommunicatie voor de overheid (GOVSATCOM) van het ruimtevaartprogramma van de Unie, en de samenwerking tussen de partijen bij de EER-overeenkomst uitbreidt tot Verordening (EU) 2023/588 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (beveiligde connectiviteit), is het passend dit besluit van de Raad op dezelfde materiële rechtsgrondslag te baseren als de opgenomen handeling. De materiële rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit is derhalve artikel 189, lid 2, VWEU.

4.3. Conclusie

De rechtsgrondslag voor het voorgestelde besluit moet artikel 189, lid 2, VWEU zijn, in samenhang met artikel 218, lid 9, VWEU en artikel 1, lid 3, van Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad.

³ Arrest van het Hof van Justitie van 7 oktober 2014, Duitsland/Raad, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punten 61-64.

5. BEKENDMAKING VAN DE BEOOGDE HANDELING

Aangezien bij het besluit van het Gemengd Comité van de EER Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden zal worden gewijzigd, is het passend dat het besluit na de vaststelling ervan bekend wordt gemaakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

betreffende het namens de Europese Unie in het Gemengd Comité van de EER in te nemen standpunt over een wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden

(GOVSATCOM en beveiligde connectiviteit)

(Voor de EER relevante tekst)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 189, lid 2, in samenhang met artikel 218, lid 9,

Gezien Verordening (EG) nr. 2894/94 van de Raad van 28 november 1994 houdende bepaalde wijzen van toepassing van de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte⁴, en met name artikel 1, lid 3,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte⁵ (hierna “de EER-overeenkomst” genoemd) is op 1 januari 1994 in werking getreden.
- (2) Overeenkomstig artikel 98 van de EER-overeenkomst kan onder meer Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst, betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden, bij besluit van het Gemengd Comité van de EER worden gewijzigd.
- (3) Het is passend de deelnamerechten van de EER-EVA-staten die door de partijen bij de EER-overeenkomst in Besluit nr. 319/2021 van het Gemengd Comité van de EER van 29 oktober 2021 zijn overeengekomen, uit te breiden tot het onderdeel satellietcommunicatie voor de overheid (GOVSATCOM) van het ruimtevaartprogramma van de Unie, en de samenwerking tussen de partijen bij de EER-overeenkomst uit te breiden tot Verordening (EU) 2023/588 van het Europees Parlement en de Raad⁶.
- (4) Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst moet daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (5) Het standpunt van de Unie in het Gemengd Comité van de EER moet daarom worden gebaseerd op het aangehechte ontwerpbesluit,

⁴ PB L 305 van 30.11.1994, blz. 6.

⁵ PB L 1 van 3.1.1994, blz. 3.

⁶ Verordening (EU) 2023/588 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2023 tot vaststelling van het programma van de Unie voor beveiligde connectiviteit voor de periode 2023-2027 (PB L 79 van 17.3.2023, blz. 1).

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het namens de Unie in het Gemengd Comité van de EER in te nemen standpunt over de voorgestelde wijziging van Protocol nr. 31 bij de EER-overeenkomst betreffende samenwerking op specifieke gebieden buiten de vier vrijheden wordt gebaseerd op het aan dit besluit gehechte ontwerpbesluit van het Gemengd Comité van de EER.

Artikel 2

Dit besluit wordt van kracht op de datum waarop het wordt vastgesteld.

Gedaan te Brussel,

*Voor de Raad
De voorzitter*